

המישפחה המצומצמת שימחה על בן שניצל

ביום ביומ, לציון הנס שקרה לאנזור. אחרי הארוחה המסורתית, שכללה הרבה אורז ובשר ורטבים שונים, כשכולם אוכי לים מצלחות משותפות, נסענו לבית שבו גדל אנזור. גם הוא ממוקם על גיבעה ממערב לעיר. הבית היה בן קומה אחת כשאנזור היה ילד, הסבירו לי בבית, ולפני זמן לא רב בנה סעיד, האח הצעיר, את הקומה השנייה שבה הוא מתגורר עם אשתו ובתו.

כל אחיותיו הקטנות של אנזור היו בי בית. כולן, וגם האמא, לבושות בבגדים מסורתיים עם מיטפות לבנות צהורות לראשיתן. כשרציתי לצלם את המישפחה, ביקש אביראנור שאמתן כמה דקות. אחרי זמן קצר חזר לחדר כשהוא מגולח למישיע ולראשו כופייה לבנה נקייה. המישפחה הסתדרה בפונה לצילום. כשי המחשבה על אנזור הפצוע השוכב במרחק של אלפי קילומטרים משם ריחפה בחדר. הם הראו לי בגאווה תמונה שהוא שלח להם מפאריס, כשהוא נראה יחד עם חברי ריו, יושבים על הריצפה וזוללים אוכל ערבי מסורתי שבישלו שם. געגועים הרי ביתה.

ובערב, אחרי שסירנו בכל בתי-הספר לבחון לימודים, ואחרי שסעיד הראה לי בגאווה את האוטובוס שעליו עובד עדיין אביו, כבר שלושים שנה, נפרדתי מהם.

ענת פרגוסטי

ביקור בבית אבוי'עיישה בחברון

ר יח ורדים משכר קידם את פניי בי כניסה לבית. הבית מטופח ונוצץ. הגינה פורחת ומלאה בעצי-פר. כל בני-המשפחה היו בבית וכולם היו מודאגים. היה זה יום השבת לפני כשבועיים. ימים ספורים אחרי ההתנקשות באנשי אש"ף בכינוס האינטרנציונל הסוציאליסטי בפורטוגל. התנקשות שבה נרצח עיצאם סר-טאורי ונפצע עוזרו הקרוב, אנזור אביר עיישה, בנה הבכור של המישפחה מחברון. נסעתי לבקר במקומות שבהם גדל אנזור בחברון ושעליהם הוא כותב בסיפורו. בתחנת האוטובוסים במינורח ירושלים ידעו כולם מיך אביראנזור אביר-עיישה. היום הוא בחופש, אמרו לי כשהגעתי לשם. נסעתי לחברון ושם פגשתי את האבא ואת אחיו הצעיר של אנזור, סעיד, שהוא נהג מונית. גם הוא, כמו אביו, בקו חברון-ירושלים. ביקשתי שיקחו אותי לראות ולצלם את בתי-הספר שבהם למד אנזור ושעליהם הוא מספר. אחד מהם נמצא בדיוק מאחורי תחנת-האוטובוסים במרכז חברון.

ניגשנו לשם. בית-הספר, הוא בניין אבן גדול ויפה, חצר רחבת-ידיים ושער ברזל גדול סגור. העפתי מבט על השער הנעול והבחנתי בכתובת בעברית, "שבי חברון". שלחתי מבט תמה בסעיד ושאלתי, "מה זה?" סעיד אמר לי, "תשאל אותם!" והצביע על שני בחורים צעירים שחלפו באותו רגע על פנינו. הם היו לבושים מכנסים שחורים וחולצות לבנות כשקצות הציצות מודגבות מתחתן. שניהם חבשו כיפות סרוגות והיו מצויידים ברובים. הם פיתרו הלך ושוב לאורך הגדר של ה-

ההתיר
הונה. לא היו מים, לא היה מזון, מיספר ההרוגים בעיקר בקרב האזרחים, הגיע למאות. הצבא הירדני השתמש בתור תחום כבדים כדי להפציץ אזורים מגורים מיושבים.
כשהקרבות שכנו מעט, נסעתי יחד עם פידאין אחריים לסוריה. נשארנו שם כמה ימים, ושבנו לעמאן עם משאית שהכילה מיצרכי מזון. כ-20 קילומטר אחרי הגבול נעצרנו על-ידי חיילים ירדניים לביקורת. המתנו במשך 48 שעות לאישור להמשיך בדרכנו. אני זוכר, שכשהיפסתי קופסת שימורים במשאית שעליה שמרתי נתקלתי בארגון חתום שעליו היה רשום: "מתנת העם הסיני לעם הפלסטיני". כמה התאכזר בתי כשגיליתי שהארגון הכיל בסך הכל מלח!

אחרי שקיבלנו אישור להמשיך, אמרו לנו שהמשאיות יעברו את המחסום מצד אחד ואנחנו נלך ברגל מהצד השני. יותר לא ראינו את המשאיות. הצבא הירדני החריס אותן. היינו מאוכזבים מאוד על שנכשלנו במשימה. במהלך החודש הזה, ספטמבר 1970, נהרגו 20 אלף פלסטינים.

בפאריס, על

ספסל בגן

ב אותה שנה קיבל הפת"ח מילגות לימודים רבות בחו"ל, כדי לחלקם בין בוגרי תיכון שביקשו להמשיך בלימודיהם. הייתי אחד מ-100 סטודנטים שנסעו לאליג'ירה.

ב-23 בנובמבר 1970 הגענו לאליג'יר. לקחו אותנו מייד לדליי-אברהים, במרחק של 10-15 קילומטרים מהבירה, מקום ש-שימש בעבר כבסיס צבאי צרפתי. התקבלנו בחמימות רבה, למרות ששכחו להביא לנו אוכל, ואנחנו צמנו כבר כל הדרך. בגלל הרמדאן.

שהינו במחנה הזה במשך 40 יום, כשא-נחנו שנינים 40 איש באולם אחד. אחר-כך העבירו אותנו לאליג'יר עצמה, ופזרו אותנו בבתי-מלון שונים.

היינו חייבים ללמוד צרפתית, אך הקורס סים היו מעטים מדי ומאורגנים בצורה גרועה. את רוב זמני העברתי אצל הסטודנטים הוותיקים, שעזרו לי בלימודים, ובערבים המוכתי לדגור על הספרים בחדרי. בקצב כזה למדתי לפחות 10 שעות צרפתית ביום.

בכלל, השפה הייתה הבעיה הגדולה בי יותר שלי בתקופה הראשונה שלי באליג'יר. לא רק שלא היו כמעט לימודים בצרפתית, אלא שהיו לנו גם קשיים בערבית. קיים הבדל גדול בין השפה שבה מדברים ה-ערבים מהמערב (המינורח הערבי), השפה של אחיהם מהמערב (צפון אפריקה). ה-אליג'ירים סירבו לדבר איתנו צרפתית. כי אנחנו היינו למעשה אמורים ללמד אותם ערבית יותר משהם היו צריכים ללמד אותנו צרפתית. אבל אם בחודשים הרא-שונים עדיין לא הבנו האחד את השני, הרי שבסוף שנת-הלימודים כבר לא היו שום בעיות.

החלטתי לבלות את הקיץ בצרפת כדי לשפר את הצרפתית שלי. ידעתי שאני חייב, ורוצה, לשלוט היטב בשפה. אבי

בניין, שהיה פעם בית-ספר הומה ילדים, ועכשיו הוא התנחלות של גוש אמונים. שלחתי מבט למעלה, אל גג הבניין, והבחנתי בעמדה צבאית, עם שקי-חול וצור פה שישב בה ודגל ישראל גדול מתנופף מעליה.

ניגשתי אל שני הבחורים הצעירים, פני-תי אליהם בעברית ושאלתי מה יש בתוך הבניין השמור הזה. הם שלחו בי מבט, בחנו את המצלמה שבידי, נעצו עיניים בי מונית הערבית של סעיד שממנה יצאתי ואחד מהם אמר לי במיבט אמריקאי: "את בחורה יהודיה, מה את עושה עם הרשעים האלה?" צילמתי את הבניין מבחוץ ונמלטתי בחזרה אל המונית ה-ערבית.

ארוחה ואבל. רציתי שנמשיך בסיוור, אבל סעיד אמר לי שעכשיו אנתנו כולנו הולכים לאכול. תמהתי מה הדחיפות וסעיד הסביר לי שזוהי עודה לקרובי-המישפחה. לחגוג את העובדה שאנזור נותר בחיים אחרי ההתנקשות. נסענו לשם. בית הנמצא על גיבעה מחוץ לעיר, ושם חיכתה לנו ארוחת-מלכים. בחדר קטן, מר-קף חלונות זכוכיה המשקיפים על נוף משגע, ישבו סביב שני שולחנות כעשרה גברים. "המישפחה רצתה לעשות חגיגה גדולה לכל 1500 הקרובים", הסביר לי סעיד, "אבל אנתנו לא הסכמנו מכיוון שאנתנו באבל על מותו של עיצאם סר-טאורי". וכך הסתפקו כולם בארוחה לקר-

בגלל קולות שהשמיע זוג לא כל כך ביישן, שמצא מיטתור בגן. גם ביום הרא-שון לא אכלתי כלום, והמשכתי לשוטט ברובע. פחדתי להתרחק משם מחשש ש-אלך לאיבוד ולא אמצא את הבנק. באותו לילה לפחות לא הפריע לי איש לישון על הפסל.

ביום השני בבוקר הלכתי לבנק ופדיתי את הצ'ק. נכנסתי ל"בניסטר" הראשון שראיתי, והזמנתי את עצמי לסנדוויץ' של קאמבר. לא ידעתי מה אני מזמין, פשוט קיבלתי את הדבר הראשון שהציע המלצר. אחרי הרפתקות רבות מצאתי את האנשים שאת כתובתם קיבלתי. הם קיבלו אותי יפה מאוד, למרות שלא הכרנו לפני כן, כי ביום שבו ביקרה דניאל בבי-סיס שלנו לא הייתי שם.

אני זוכר שהזועזועתי נורא כשלמחרת, כשהתיישבנו לאכול ארוחת-בוקר, מארק ודניאל התנשקו לנגד עיניי. מעולם לא ראיתי דבר כזה.

הם הכירו לי את ידידים, רוז'ה, שעזר לי להירשם באליאנס פראנסויז. יולי עבר עלי-בנעמים. רק אחרי כמה ימי מגורים משותפים עם מארק ודניאל תפסתי שמארק הוא יהודי.

באוגוסט כשמארק ודניאל יצאו לחופ-שת, הם העבירו אותי לרוז'ה, ואפילו הציעו לי כסף, כדי שלא יחסר לי. החרי-דש שביליתי אצל רוז'ה היה נהדר. הוא תיקן את שיעורי-הבית שלי ואת שגיאות הצרפתית, הציג אותי לפני ידידיו - בצ'קור, נהג בי כאילו הייתי בנו.

משימה בפלסטין

הכבושה

ב אותה תקופה הודמן לי לראשונה להסביר את הבעיה הפלסטינית לזרים. הרציתי במיסגרת אחד הקורסים באליאנס פראנסויז ושוחחתי גם עם ידידים צרפתיים של רוז'ה - זואל ודנינו. אני זוכר שסעיד-תי אז שרוב רובם של היהודים הם ציונים.

הצליח לשלוח לי 1300 פראנקים צרפ-תיים, שיספיקו לשהות של חודשיים בי-פאריס.

שלחתי מיכתב לאשה צרפתיה, דניאל שמה, שביקרה אצלנו בבסיס בירדן, בעלה, מארק, ענה שום ישמחו לארח אותי. ביום השישי, ה-2 ביולי 1971, הגעתי למארסיי. בכיסי היו 65 סנטימים, פרט לצ'ק של אביו, שאותו יכולתי לפדות רק בבנק בפאריס.

אחרי לילה ברכבת הגעתי לפאריס וחיי-פשתי מלון וזל, אך כל בתי-המלון היו מלאים. טיילתי קצת ברובע ובערב גרדמתי על ספסל בגן. קצת לפני חצות התעוררתי

אוסאמה איבן-מונקז, שבו למד אנזור הילד. הוא זוכר את המורה למלאכה, שנהג למכור את עבודות התלמידים, את שיעורי הזימרה ואת המורה להתעמלות השואר על התלמידים מכיוון שנהג להכותם.

בית הספר